

Shanty (ies) in Nederland

Schipper, ik wil varen

Schipper ik wil varen.

"Schipper ik wil varen, mijn dekens neem ik mede, mijn lakens van satijn!" Ja, geloof het maar, slapen doe je in je kooi, de hangmat. Deze hangen op het dek tussen de kanonnen. En het eten? "Kanelekoek met krenten en gebak met mersepein". Echt niet!

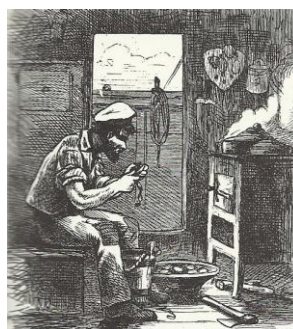
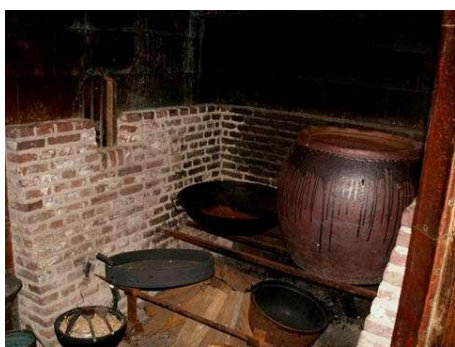
In de tijd van de VOC waren er nog geen koelkasten, diepvriesmaaltijden en dat soort dingen. Het eten werd vooral gezouten en gedroogd, zoals stokvis, gezouten varkens- of rundvlees(pekelvlees) en zuurkool, gerookt vlees en scheepsbeschuit. Dit laatste was een hard gedroogd broodje. Als je twee maanden op zee zat, moest je de maden er uit kloppen. Er werden vaak gedroogde bonen meegenomen, deze bleven lang goed. In de ruimen lagen kazen, vaten met bonen, meel, bier, wijn, bloem, rijst, vijgen en zo.

Ook werden er vaak in kooien levende dieren meegenomen, zoals geiten, schapen, varkens en kippen. Ook is bekend dat er wel een levende koe of kalf mee op reis is gegaan.

Aan boord werden soms tuintjes aangelegd en er werd b.v. sla verbouwd. Onderweg werd zelf gevangen of gekochte vis gegeten. Soms lagen er zelfs vliegende vissen op het dek!

Omdat er geen verse groente en fruit was, ontstond er een gebrek aan vitamine C, werden de mannen ziek en gingen soms zelfs dood.

De kok aan boord had een zwaar leven; bij goed, warm weer was het in de kombuis(de keuken aan boord) niet uit te houden door de hitte. De ruimte was erg klein en de kok stootte makkelijk iets om. Bij zwaar weer was het werk nog moeilijker; als het stormde, slingerde het schip heen en weer, en dan liep het kokende water uit de ketels en bestond de kans dat de kok zich brandde. Het gebeurde wel dat er op dagen met slecht weer niet gekookt werd.

De kombuis.

Als het etenstijd was, kregen de maats(matrozen) in groepjes van 5 man, een grote bak met prut en ieder kreeg een lepel. Als je snel door at, had je het meest te eten.

Water werd aan boord meegenomen in houten vaten, maar bedierf snel; na een paar maanden op zee, dreef er allerlei viezigheid in, zoals larfjes van muggen of wormpjes en het veroorzaakte een verschrikkelijke stank, waardoor er nog maar één ding te doen stond: overboord met het water! Als je het water dronk, moest je het met je tanden zeven.

Schipper ik wil varen

Muziek W. Moonen / Tekst W. Evenepoel

1

Schipper ik wil va - ren, schipper neem mij aan. Ik wil de zee be - va - a-ren, met

7

u de plas op gaan. A - hoy, a-hoy, a - hoy, a-hoy, a - hoy, a-hoy, a - hoy met

13

u de plas op gaan! Wat hebt gij in uw ran - sel, dat mij van dienst kan zijn! Ik

19

nam mijn de - kens me - de, mijn la - kens van sa - tijt! Ach man, laat mij niet la - chen, gij zult

25

nooit 'n zee - man zijn! In 'n hang - mat zult gij sla - pen, als gij ma - troos wilt zijn!

Schipper ik wil varen, schipper neem mij aan.
Ik wil de zee bevaren, met u de plas op gaan.
Ahoy, ahoy, ahoy, ahoy, ahoy, ahoy, ahoy met u de plas op gaan
Wat hebt gij in uw ransel, dat mij van dienst kan zijn!
Ik nam mijn dekens mede, mijn lakens van satijn!
Ach man, laat mij niet lachen, gij zult nooit een zeeman zijn!
In een hangmat zult gij slapen, als gij matroos wilt zijn!

Schipper ik wil varen - Opdrachten.

1. Veel zeelui wisten niet wat ze allemaal aan boord van een V.O.C.-schip mee gingen maken. Weet jij het wel?

Zet een kruisje voor de goede zin:

Aan boord werden strenge straffen uitgedeeld om de mannen rustig te houden.

Piraten overvielen het schip nogal eens.

De zeelui sliepen in bedden met lakens van satijn.

De zeereis duurde meer dan een half jaar.

Duizendpoten en scorpioenen waren een traktatie voor de zeelui.

2. Zet de volgende woorden eens onder het goede rijtje:

Stokvis, sla, water, zuurkool, verse vis, scheepsbeschuit, vlees, gerookt vlees

Kun je lang bewaren.

Bederft snel.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. Hoe heet:

De slaappleats van de zeeman: _____

Het brood aan boord: _____